

İbrahim Kurutkan

<https://orcid.org/0009-0001-6434-1766>

Principal, Ovabağ Primary Secondary School, Turkey, ibrahimkurutkan@gmail.com

Mahsum Yerlikaya

<https://orcid.org/0009-0009-1100-5636>

Assistant Principal, Diyarbakır Anadolu High School, Turkey, mahsunyerlikaya@hotmail.com.tr

Mehmet Kaplan

<https://orcid.org/0009-0000-4073-2634>

Teacher, Şehit Öğretmen Aynur Sarı Primary School, Turkey, leyhat@hotmail.com

Mehmet Demir

<https://orcid.org/0009-0001-7825-0785>

Teacher, Aynur Sarı Primary School, Turkey, demirbey.021@gmail.com

Gülcan Arslan

<https://orcid.org/0009-0001-8926-3493>

Teacher, Hançerli Primary School, Turkey, gulcandnc24@gmail.com

Hüseyin Dinçerler

<https://orcid.org/0009-0006-6986-5450>

Principal, Vatan Secondary School, Turkey, [27.huseyin@ windowslive.com](mailto:27.huseyin@windowslive.com)

Hakan Güzel

<https://orcid.org/0009-0006-3457-7686>

Teacher, Dede İmam Hatip secondary School, Turkey, guzelhakan21@gmail.com

Atf Künyesi | Citation Info

Kurutkan, İ., Yerlikaya, M., Kaplan, M., Demir, M., Arslan, G., Dinçerler, H. ve Güzel, H. (2024). İlköğretimde Çalışan Okul Yöneticilerinin Stratejik Liderlik Davranışlarını Öğretmen Algılarına Göre İncelenmesi, *Akademik Tarih ve Düşünce Dergisi*, 11 (1), 472-483.

İlköğretimde Çalışan Okul Yöneticilerinin Stratejik Liderlik Davranışlarının Öğretmen Algılarına Göre İncelenmesi

Öz

Çalışmanın amacı, ilköğretimde çalışan okul müdürlerinin stratejik liderlik davranışlarının öğretmen algılarına göre incelenmesidir. Araştırmanın evrenini 2022-2023 eğitim öğretim yılında Diyarbakır merkez Bağlar ve Sur ilçelerinde çalışan 5986 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini, evrenden tesadüfî örnekleme yolu ile belirlenen 240 öğretmenden oluşmaktadır. Araştırmanın verileri stratejik liderlik davranışlarını belirlemek için Pisapia ve diğerleri (2005) tarafından geliştirilen Uğurluoğlu (2009) tarafından yönetici değerlendirme özelinde Türkçeye uyarlanan Stratejik Liderlik Ölçeği (SLA) 64 sorudan oluşmaktadır. Ölçek 4 boyuttan oluşmaktadır. Araştırma verilerinin analizinde; aritmetik ortalama, standart sapma, frekans ve yüzde değerleri hesaplanmıştır. Ayrıca araştırmada, t-testi, ANOVA testi kullanılmıştır. Yapılan analizler sonucunda;

okul yöneticilerinin stratejik liderlik davranışlarının cinsiyet, görev yaptığı okul türü, eğitim düzeyi ve kıdem durumlarına göre anlamlı farklılık göstermediği görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, İlköğretim, Yönetici, Stratejik, Liderlik, Öğretmen

Investigation of Strategic Leadership Behaviours of Primary School Administrators According to Teachers' Perceptions

Abstract

The aim of the study is to examine the strategic leadership behaviours of school principals working in primary education according to teacher perceptions. The population of the study consists of 5986 teachers working in Diyarbakır central Bağlar and Sur districts in the 2022-2023 academic year. The sample of the study consists of 240 teachers determined by random sampling from the population. The Strategic Leadership Scale (SLA), which was developed by Pisapia et al. (2005) to determine strategic leadership behaviours and adapted into Turkish by Uğurluoğlu (2009) for executive evaluation, consists of 64 questions. The scale consists of 4 dimensions. In the analysis of the research data; arithmetic mean, standard deviation, frequency and percentage values were calculated. In addition, t-test and ANOVA test were used in the study. As a result of the analyses, it was seen that the strategic leadership behaviours of school administrators did not show significant differences according to gender, type of school, education level and seniority.

Keywords: Education, Primary Education, Administrator, Strategic, Leadership, Teacher

Giriş

Liderlik, birden fazla kişinin etkileşimli olarak oluşturdukları grup işlevleridir. Liderler, insanları yönlendirerek, bireylerin davranışları etkilemektedir (Aydın, 2014). Liderlik, kişiler ve grupların belirli şartlar altında amaçlarını gerçekleştirmek için kişilerin yönlendirici etkisi ile faaliyetlerini etkileyebilmesidir (Koçel, 2001). Lider özellikteki yöneticiler, değişime ve dönüşüme ayak uydurabilen, değişimi görmezden gelmeyen, her bir değişimden fayda sağlamaya çalışan, değişimden politikalar oluşturmayı bilen kişilerdir (Drucker, 2000). Liderliğin farklı tanımlamaları sonucu elde edilen ortak noktalara göre liderlik; kişiliğin sahip olduğu güç, kararlar alabilmek ve alınan kararların uygulaması, grup içinde eşgüdümü sağlamak ve grubu yönlendirmek, ortak kararlar etrafında grup üyelerini birleştirmek, grup ve birey arasında etkileşimi sağlamak, örgütün amacını, yapısını ve şartlarını değiştirebilme gücüdür (Şişman, 2004). Liderliğin tanımı için standart bir tanımın olmadığı açıktır. Çünkü kavram çok yönlü olup her yerde aynı özellikleri göstermemektedir. Bilim insanları neredeyse her yıl liderlikle ilgili yeni bir tanımları savunmaktadır (Walker, 2005) Liderlik kavramının

yanında lider kavramıda bulunmaktadır. Liderlik olgular üzerinde dururken, lider bir kişiden oluşan kavramdır. Liderlik kavramı, lider kavramı ile iç içe bulunmaktadır (Can, 2013). Liderler içinde buldukları grubun davranışları ve tutumları üzerinde etkili güce sahiptir. Liderler kalabalık insan topluluklarına yol gösterip, rehber olan ve insanların o düşüncüyü benimsemesini gerçekleştiren insanlardır (Coşkun, 2017). Grubun istek ve kurallarına karşı duyarlı olduğu için grubun istek ve kurallarına karşı uygun davranış özellikleri göstermektedir (Aydın, 2014). Lider, örgütün amaçlarını, planlarını, vizyon ve oluşan durumunu koruması için gereken önemi sağlar (Drucker, 1996). Sürekli değişen koşulları göz önünde bulundurursak eğitim liderlerinden beklenen; şimdi ve gelecekte, yönettiği örgütün başarılı bir şekilde etkililiğini devam ettirebilmek ve daha etkili olabilmesi adına gereken liderlik davranışlarını gerçekleştirmesidir. XXI. yüzyıl şartlarında bu tarz liderlik davranışlarını göstermek, liderin stratejik düşünmesini ve stratejik eylemler göstermesi yani “stratejik lider” olmasını gerekli kılmaktadır (Altinkurt, 2007). Okul müdürü öğrenme sürecini yöneten kişi olarak çok fazla stratejik sorumluluk almaktadır (Ülker, 2009).

Strateji kelimesinin kökeni Yunanca “stratos” (ordu) ve “ago” (yönetmek, yön vermek) sözcüklerinin bir araya gelmesiyle oluşturulmuştur. Bazı araştırmacılar strateji sözcüğünün kelimenin kökeninin Latince “stratum” sözcüğünden türetildiğini dile getirmektedirler. Latince’de “stratum”; “yol, çizgi, nehir yatağı” anlamlarını içermektedir. Strateji sözcüğü sözlük anlamı olarak “bir amaca varmak için eylem birliği sağlama ve düzenleme sanatı” olarak tanımlanmaktadır. Strateji kavramı, savunma alanında yaygın biçimde kullanılan bir kelime olmasının yanı sıra zaman içinde yönetim alanında da yer edinmiştir. Yönetim biliminde strateji, “bir organizasyonun amacına ulaşmak için izleyeceği yollar” anlamında kullanılmaktadır (Aktan, 2008). Stratejik liderlik, örgütün yaşadığı kaos ortamında yaşamını sürdürebilmesi ve rekabet üstünlüğü oluşturabilmesi için, ilerideki süreci tahmin ederek doğru ve etkili stratejileri oluşturmak, faaliyete geçirmek ve içinde bulunduğu ortamda uygun zamanda en doğru liderlik davranışını benimseyerek, örgütü amaçlarına iletme yeteneğine stratejik liderlik denir. Bu süreçte merkezde yer alıp süreci yönlendiren, izleyicilerinin gelişimine katkı sağlayan, ortam ve koşullara göre doğru liderlik davranışlarını hızlıca seçip uygulayan kişi stratejik liderdir (Aydın, 2012).

Okul yöneticilerinin çok değişkenlik arz eden bu yenedünya düzeninde başarılı olabilmek için doğrusal düşünme ve tek tip liderlik davranışları sergilemek yerine stratejik düşünme ve çok yönlü liderlik davranışları sergilemeleri gerekmektedir (Pisapia, 2006, s. 12). Alanyazında her ne kadar stratejik liderlik daha çok üst kademe yöneticilerle (CEO) ilişkilendirilse de günümüz liderlik paradigması çerçevesinde okul yöneticilerinin de stratejik liderlik davranışları sergileyebilecekleri kabul edilmektedir (Pisapia, 2006, s.13). Hatta eğitim örgütlerinde yapılan

liderlikle ilgili araştırmalar, çağdaş etkili okulların genelde etkili liderler özellikle de stratejik liderler tarafından yönetildiğini ortaya koymaktır (Pisapia, 2009, s. 45). Okul yöneticilerinin sergilediği liderlik davranışlarının öğretmenlerin motivasyonlarını, iş doyumlarını ve örgüte yönelik algı ve tutumlarını derinden etkilediği görülmektedir (Arslanoğlu, 2016, s. 87; Oğuz, 2015, s. 84). Çağdaş liderlik anlayışlarından olan stratejik liderliğin okul etkililiğinde ve başarısında son derece etkili olduğu yapılan araştırmalarla kanıtlanmıştır. Okul yöneticilerinin stratejik liderlik uygulamaları üzerine çalışan Akman (2017), okul etkililiği ve okul müdürünün stratejik liderlik uygulamaları arttıkça okul etkililiğinin arttığı sonucuna vararak, okulların etkililiğinin etik ilkelere sahip, politik ve yönetsel yeterliliği yüksek stratejik liderlik özelliği gösteren okul yöneticileri ile sağlanacağını savunmaktadır. Okul yöneticilerinin stratejik liderlik uygulamaları alanında Aydın (2012, s. 107) tarafından yapılan araştırmada ise, okul yöneticilerinin stratejik liderlik davranışları ile okullarda algılanan örgütsel öğrenme düzeyi arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğunu ortaya koymuştur. Benzer olarak, Taş (2009, s. 80), araştırmasında okullarda uygulanan toplam kalite yönetiminin okul yöneticilerinin stratejik liderlik davranışlarından olumlu yönde etkilendiğini belirtmiştir. Dolayısıyla stratejik liderlik tarzı üzerinden, bilgiyi paylaşan ve karar alma süreçlerine tüm paydaşları dâhil eden pozitif yönlü ilişki geliştiren yeni nesil idarecilik anlayışı, şeklinde açıklanabilir. Tüm buradan hareketle değişen liderlik anlayışı çerçevesinde böylesine önem arz eden stratejik liderlik tarzını birtakım değişkenlere göre incelemek birçok problemin çözümüne ışık olacağı öngörülmektedir. Bu çalışmanın amacı öğretmen algılarına göre okul yöneticilerinin stratejik liderlik davranışlarını bazı değişkenlere göre incelenmesidir. Ayrıca değişkenler açısından okullarda çalışan öğretmenlerin algılarına göre okul yöneticilerinin stratejik liderlik davranışlarını cinsiyet, branşına, eğitim durumları ve kıdem değişkenleri arasındaki farkların istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığını ortaya koymaya çalışmaktadır.

1. Yöntem

1.1. Araştırmanın Yöntemi

Öğretmen algılarına göre okul yöneticilerin stratejik liderlik davranışlarını bazı değişkenlere göre tespit etmeyi amaçlayan bu araştırmada “İlişkisel Tarama Modeli” kullanılmıştır (Yıldırım ve Şimşek, 1999). İlişkisel tarama modeli geçmişte ya da hâlen var olan bir durumu olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır (Can, 2014).

1.2. Veri Toplama Araçları

a. Demografik Bilgiler Formu: Öğretmenlere ait demografik bilgileri toplamaya yönelik olan bu formda; cinsiyet, branşına, eğitim düzeyi ve kıdem gibi özellikler yer almaktadır.

b. Stratejik Liderlik Ölçeği: Pisapia ve diğerleri (2005) tarafından geliştirilen Uğurluoğlu (2009) tarafından yönetici değerlendirme özelinde Türkçeye uyarlanan Stratejik Liderlik Ölçeği (SLA) 64 sorudan oluşmaktadır. Beşli likert tipi şeklinde hazırlanan ölçme aracı, katılımcıların maddelere katılma durumlarına ilişkin derecelendirme içeren beş kategori yer almaktadır. Buna göre “1: hiçbir zaman, 2: nadiren, 3: bazen, 4: sık sık, 5: her zaman” olacak şekilde puanla sistemi oluşturulmuştur. Stratejik liderlik ölçeğinin, “dönüşümcü liderlik, yönetsel liderlik, etik liderlik, politik liderlik” olmak üzere dört alt boyutu vardır. Bu boyutların her biri 16 madde içermektedir. Ölçme aracının güvenilirliğini test etmek amacıyla Cronbach alfa değerleri dikkate alınarak toplam 50 yönetici örneklenmiştir. Dönüşümcü liderlik alt boyutu için 0.868, idari liderlik alt boyutu için 0.886, etik liderlik alt boyutu için 0.874, politik liderlik alt boyutu için 0.872 ve tüm sorular için 0.866 olarak bulunmuştur. Elde edilen 0.70 ve üstü güvenilirlik değerleri genellikle güvenilirlik için yeterli kabul edilmektedir (Büyüköztürk, 2007, s. 171). Stratejik liderlik ölçeğindeki maddelerinin alt boyutlarına göre dağılımı Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1. Stratejik Liderlik Ölçeğinin Alt Boyutları ve İlgili Maddeler

Boyutlar	Madde Numaraları
Dönüşümcü Liderlik	1, 5, 9, 13, 17, 21, 25, 29, 33, 37, 41, 45, 49, 53, 57, 61
Yönetsel Liderlik	2, 6, 10, 14, 18, 22, 26, 30, 34, 38, 42, 46, 50, 54, 58, 62
Etik Liderlik	3, 7, 11, 15, 19, 23, 27, 31, 35, 39, 43, 47, 51, 55, 59, 63
Politik Liderlik	4, 8, 12, 16, 20, 24, 28, 32, 36, 40, 44, 48, 52, 56, 60, 64

1.3. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evreni 2022-2023 eğitim öğretim yılında Diyarbakır merkez Bağlar ve Sur ilçelerinde görev yapan 5986 öğretmenden oluşmaktadır. Araştırmanın örneklemini, evrenden tesadüfî örnekleme yoluyla ile belirlenen 240 öğretmenden oluşmaktadır.

Tablo 1. Katılımcıların sosyo-demografik özellikleri

Gruplar	Frekans(n)	Yüzde (%)
Cinsiyet		
Kadın	113	47,0
Erkek	127	53,0
Branş		
Sınıf Öğretmeni	109	45,5
Branş Öğretmeni	131	64,5
Eğitim Düzeyi		
Lisans	198	82,4
Lisansüstü	42	17,6
Kıdem Düzeyi		
1-9	77	32,2
10-19	119	49,5
19 ve üstü	44	18,3

Tablo 1’de katılımcıların demografik özelliklerine yer verilmiştir. Araştırmaya katılanların %53,0 erkektir. Ayrıca katılımcı öğretmenlerin % 64,5’i branş öğretmeni olarak görev yaptığı, yine katılımcı öğretmenlerin %82,4’ü lisans eğitim düzeyine sahip olduğu ve son olarak katılımcıların %49,5’i 10-19 kıdeme sahip olduğu görülmektedir.

1.4. Verilerin Analizi

Araştırmanın verileri SPSS- 22.0 programına aktarıldıktan sonra verilerin normalliğine ilişkin analizler yapılmıştır. Verilerin normal dağılım gösterdikleri sonucuna varılmıştır. Araştırma verilerinin analizinde: aritmetik ortalama, standart sapma, frekans, yüzde değerleri hesaplanmıştır. Ayrıca araştırmada, t-testi ve ANOVA testi kullanılmıştır.

2. Bulgular ve Yorum

Bu bölümde alt amaçlara göre araştırma bulgularına yer verilmiştir.

Okul yöneticilerin stratejik liderlik davranışlarını öğretmen algılarına göre sahip olma düzeylerine ilişkin bulgular Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Öğretmen algılarına göre okul yöneticilerin stratejik liderlik davranışlarına sahip olma düzeyleri

Boyutlar	\bar{X}	SS	N
Dönüşümcü Liderlik	3,51	,77	240
Yönetsel Liderlik	3,63	,79	240
Etik Liderlik	3,61	,81	240
Politik Liderlik	3,74	,75	240

Tablo 2 incelendiğinde stratejik liderlik ölçeğinin tamamına ait aritmetik ortalamanın ($\bar{X}= 3,62$) katılıyorum düzeyinde olduğu görülmektedir. Öğretmen algılarının en yüksek Politik liderlik, en düşük Dönüşümcü liderlik boyutlarında gerçekleştiği anlaşılmaktadır. Buna göre, araştırmaya katılan öğretmenlerin okul yöneticilerinin stratejik liderlik davranışlarını yüksek düzeyde algıladıkları söylenebilir. Öğretmenlerin cinsiyet değişkenine göre okul yöneticilerinin stratejik liderlik davranışları açısından fark olup olmadığını değerlendirmek için gerçekleştirilen t-Testi sonuçları Tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 3. Öğretmen algılarına göre okul yöneticilerinin stratejik liderlik davranışlarının cinsiyet değişkenine ilişkin t-testi sonuçlar

Boyut	Cinsiyet	N	\bar{X}	S	t	sd	P
Dönüşümcü Liderlik	Kadın	113	3,23	,87	-3,66	298	,000*
	Erkek	127	3,12	,81			
Yönetmel Liderlik	Politik	113	3,36	,69	-4,74	485	,000*
	Erkek	127	3,29	,77			
Etik Liderlik	Politik	113	3,57	,62	-1,39	364	,000
	Erkek	127	3,49	,79			
Politik Liderlik	Politik	113	3,48	,62	-1,47	382	,000
	Erkek	127	3,39	,85			

*p>0,05

Tablo 3 incelendiğinde öğretmenlerin algılarına göre okul yöneticilerinin stratejik liderlik düzeyinin cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediği görülmektedir (t=-2,81; p=.000). P değeri 0,05 ten büyük olduğu için öğretmenlerin stratejik liderlik algılarının cinsiyete göre farklılaşmadığı söylenebilir. Araştırmanın alt probleminde öğretmenlerin stratejik liderlik algılarının eğitim düzeylerine göre farklılık gösterip göstermediği de incelenmiş ve sonuçlar Tablo 4’te verilmiştir.

Tablo 4. Öğretmen algılarına göre okul yöneticilerinin stratejik liderlik davranışlarının eğitim düzeyi değişkenine ilişkin t-testi sonuçlar

Boyut	Cinsiyet	N	\bar{X}	S	t	sd	P
Dönüşümcü Liderlik	Lisans	198	3,29	,79	-1,148	457	,000*
	Yüksek Lisans	42	3,47	,87			
Yönetmel Liderlik	Lisans	198	3,18	,76	-1,452	587	,000*
	Yüksek Lisans	42	3,24	,81			
Etik Liderlik	Lisans	198	3,34	,80	-1,365	394	,000
	Yüksek Lisans	42	3,37	,59			
Politik Liderlik	Lisans	198	3,41	,54	-1,483	410	,000
	Yüksek Lisans	42	3,25	,82			

*p>0,05

Tablo 4’e göre öğretmenlerin algılarına okul yöneticilerinin stratejik liderlik davranışlarının eğitim düzeyine göre farklılaşmadığı görülmektedir (t=-1,362; p=.000). Bu kapsamda lisans ve yüksek lisans mezunu öğretmenlerin benzer düşüncelere sahip olduğu söylenebilir. Araştırmanın alt probleminde öğretmenlerin algılarına göre stratejik liderlik davranışlarının okul yöneticileriyle çalıştıkları okul türüne göre farklılık gösterip göstermediği

de incelenmiş ve sonuçlar Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5. Öğretmen algılarına göre okul yöneticilerinin stratejik liderlik davranışlarının branşlarına ilişkin t-testi sonuçları

Boyut	Cinsiyet	N	\bar{X}	S	t	sd	P
Dönüşümcü Liderlik	Sınıf Öğretmeni	109	3,33	,85	-1,745	347	,000*
	Branş Öğretmeni	131	3,19	,84			
Yönetmel Liderlik	Sınıf Öğretmeni	109	3,40	,86	-1,357	563	,000*
	Branş Öğretmeni	131	3,35	,79			
Etik Liderlik	Sınıf Öğretmeni	109	3,42	,69	-1,753	473	,000
	Branş Öğretmeni	131	3,39	,78			
Politik Liderlik	Sınıf Öğretmeni	109	3,28	,82	-1,954	329	,000
	Branş Öğretmeni	131	3,65	,63			

*p>0,05

Tablo 5 incelendiğinde öğretmenlerin algılarına okul yöneticilerin stratejik liderlik davranışlarının çalıştıkları okul türüne göre farklılaşmadığı görülmektedir (t=-1,702; p=.000). Araştırmanın alt probleminde öğretmenlerin stratejik liderlik algılarının okul yöneticileriyle çalışma süresine göre farklılık gösterip göstermediği de incelenmiş ve sonuçlar Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6. Öğretmen algılarına göre okul yöneticilerinin stratejik liderlik davranışlarının kıdem değişkenine ilişkin ANOVA testi sonuçları

Boyutlar	Sınıf düzeyi	N	\bar{X}	ss	Varyansın kaynağı	Kareler toplamı	sd	Kareler ort.	F	p	Anlamlı fark
Dönüşümcü	1-9	77	3,47	,87	Gruplar arası	,748	89	,891			
Liderlik	10-19	119	3,41	,70	Gruplar içi	80,572	69	,365	1,741	,000	---
	19 ve üstü	44	3,52	,75	Toplam	50,236	39				
Yönetmel Liderlik	1-9	77	3,29	,73	Gruplar arası	,879	44	,247			
	10-19	119	3,41	,68	Gruplar içi	,785	101	,101	,927	,000	---
	19 ve üstü	44	3,38	,74	Toplam	,367	139				
Etik Liderlik	1-9	77	3,49	,95	Gruplar arası	,985	28	,305			
	10-19	119	3,50	,88	Gruplar içi	,747	425	,199	2,497	,000	---
	19 ve üstü	44	3,30	,47	Toplam	48,381	287	287			
Politik Liderlik	1-9	77	2,47	,69	Gruplar arası	369	245	,183			
	10-19	119	3,56	,77	Gruplar içi	22,278	363	,368	,687	,000	---
	19 ve üstü	44	3,74	,66	Toplam	36,693	347				

*p>0,05

Tablo 6 incelendiğinde öğretmenlerin algılarına göre stratejik liderlik davranışlarının mesleki kıdeme göre farklılaşmadığı görülmektedir (F= 1,463; p = .000). Bu kapsamda farklı mesleki kademelere sahip öğretmenlerin birbirine yakın algılara sahip olduğu söylenebilir.

Sonuç

Bu araştırma nicel araştırma modellerinden ilişkiyel tarama modeline göre yürütülmüş, 240 öğretmene ulaşılmış, öğretmenlerin algılarına göre stratejik liderlik davranışları incelenmiştir. Öğretmen algılarına göre stratejik liderlik cinsiyet, branş, eğitim durumuna ve kıdem türüne göre farklı değişkenler açısından farklılık gösterip göstermediği araştırılmıştır. Araştırmanın alt probleminde, öğretmenlerin algılarına göre okul yöneticilerinin stratejik liderlik davranış düzeyleri tespit edilmeye çalışılmıştır. Elde edilen bulgulara göre araştırmaya katılan öğretmenlerin okul yöneticilerinin stratejik liderlik davranışlarını yüksek düzeyde algıladıkları sonucuna ulaşılmıştır. Alanyazında bu araştırma sonuçlarına benzer sonuçların elde edildiği bazı çalışmalara ulaşılmıştır. Aydın'nın (2012) çalışmasında devlet okullarındaki stratejik liderlik tüm boyutlarında yüksek olduğu görülmektedir. Çalışmamızın bulgularından farklı olarak Kılınçkaya (2013) ve Uğurluoğlu'nun (2009) yaptıkları araştırmalarda

yöneticilerin stratejik liderlik uygulamalarını düşük düzey sonuçlarına ulaşımlardır. Bu araştırmada önceki araştırmalardan farklı olarak okul müdürlerinin stratejik liderlik uygulamalarını yüksek düzeyde kullanıyor sonucuna ulaşılmasının nedeni olarak Rize ilinin kültürel yapısındaki farklılıklar gösterilebilir. Okul yöneticilerin stratejik liderlik davranış düzeylerinin araştırmaya katılan öğretmenlerin cinsiyet, mesleki kıdem, çalıştıkları okul türü eğitim düzeyine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Alanyazında bu araştırma sonuçlarına benzer sonuçların elde edildiği bazı çalışmalara ulaşılmıştır. Şişik (2015), yaptığı çalışmada okul müdürlerinin stratejik liderlik davranışlarının, öğretmenlerin algıları açısından cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık göstermediğini belirlemiştir. Kılınçkaya (2013) stratejik liderlik alt boyutlarından etik ve politik liderlik boyutlarında cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık tespit etmiş bu anlamlı farklılığın erkek öğretmenler lehine olduğunu bulmuştur. Taş (2009) ise stratejik liderlik alt boyutlarından etik liderlik boyutlarında cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık tespit etmiş bu anlamlı farklılığın erkek öğretmenler lehine olduğunu bulmuştur. Öğretmenlerin eğitim durumuna göre stratejik liderlik algılarına bakıldığında, alt boyutların tamamı için anlamlı farklılık bulunamamıştır. Şişik (2015), yaptığı çalışmada öğretmenlerin, eğitim durumu değişkeni ile stratejik liderlik ölçeğinin alt boyutlarına yönelik algıları arasında anlamlı bir farklılığa ulaşamamıştır. Öğretmenlerin meslekteki ve mevcut okullarındaki hizmet sürelerine göre stratejik liderlik algılarında, liderliğin tüm alt boyutları için anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Taş (2009), yaptığı araştırmada öğretmenlerin mesleki kıdemleri değişkenine ilişkin olarak stratejik liderlik ölçeğinden elde ettikleri puanlar arasında anlamlı bir farklılığa rastlanılmamıştır. Araştırma sonucunda elde edilen bulgular ışığında şu öneriler getirilebilir: Daha kapsamlı inceleme için nitel ve nicel yöntemin birlikte kullanıldığı karma yöntem kullanılabilir. Benzer bir çalışmaya öğrenciler de dâhil edilerek daha geniş boyutta sonuçlara ulaşılabilir. Araştırmada anlamlı farklılıklara ulaşılan değişkenler üzerinde daha kapsamlı çalışmalar yapılabilir

Kaynaklar

- Akman, Y. (2017). Etkili Okulların Oluşturulmasında Stratejik Liderliğin Rolünün Öğretmen Görüşlerine Göre İncelenmesi. VII. Uluslararası Eğitimde Araştırmalar Kongresi'nde sunulmuş bildiri. 18 Mart Üniversitesi, Çanakkale.
- Aktan, C.C. (2008). Stratejik Yönetim ve Stratejik Planlama. <https://www.researchgate.net/publication/318700935> Erişim Tarihi: 01.12.2023.
- Altinkurt, Y. (2007). *Eğitim Örgütlerinde Stratejik Liderlik ve Okul Müdürlerinin Stratejik Liderlik Uygulamaları* [Doktora tezi, Anadolu Üniversitesi]. Yök Tez.

- Arslanoğlu, Ş. (2016). *Lise müdürlerinde liderlik düzeylerinin öğretmenlerin motivasyonuna etkisi* (Yüksek lisans tezi, KTO Karatay Üniversitesi). Yök Tez.
- Aydın, M. (2014). *Çağdaş Eğitim Denetimi*. Gazi Kitapevi.
- Aydın, M. K. (2012). *Kamu ve Özel İlköğretim Okulu Müdürlerinin Stratejik Liderlik Özellikleri İle Kurumlarının Örgütsel Öğrenme Düzeyleri Arasındaki İlişki* [Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi]. Yök tez.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E., Akgün, Ö., Karadeniz, Ş. & Demirel, F. (2014). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (17. b). Pegem
- Can, N. (2013). *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*. Pegem Akademi.
- Can, A. (2014). SPSS ile bilimsel araştırma sürecinde nicel veri analizi. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Coşkun, Ö. (2017). *Öğretmenlerin Algılarına Göre Okul Müdürlerinin Stratejik Liderlik Davranışlarının İncelenmesi* [Yüksek lisans tezi, Türk Hava Kurumu Üniversitesi]. Yök Tez.
- Drucker, P. F. (1996). *Yeni Gerçekler* (Çev. B. Karanakçı). Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- Drucker, P. F. (2000). *21. Yüzyıl İçin Yönetim Tartışmaları* (Çev. İ. Bahçivangil ve G. Gorbon), (2. B). Epsilon Yayınları.
- Kılınçkaya, B. (2013). *İl Milli Eğitim Müdürlerinin Stratejik Liderlik Özellikleri Araştırması* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Gazi Üniversitesi.
- Koçel, T. (2001). *İşletme Yöneticiliği*. Beta Yayınları.
- Oğuz, A. (2015). *İlkokul Müdürlerinin Öğretmen Algılarına Göre Vizyoner Liderlik Davranışı İle Öğretimsel Liderlik Davranışı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi* [Yüksek lisans tezi, Zirve Üniversitesi]. Yök Tez.
- Pisapia, J. (2006). *Mastering change in a globalizing world: New directions in leadership*. Education Policy Studies Series No. 61. The Hong Kong Institute of Educational Research, The Chinese University of Hong Kong
- Şişik, Ş. K. (2015). *Öğretmen Perspektifinden Okul Müdürlerinin Stratejik Liderlik Davranışlarının Değerlendirilmesi* [Yüksek lisans tezi, Okan Üniversitesi]. Yök Tez.
- Şişman, M. (2004). *Öğretim Liderliği*. Pegem A Yayıncılık.
- Taş, A. (2000). *İlköğretim Okulu Yöneticilerinin Öğretim Liderliği Rollerini Gerçekleştirme Düzeyleri* [Yayınlanmamış doktora tezi]. Gazi Üniversitesi.
- Taş, Y. F. (2009). *Toplam Kalite Yönetimi ve Stratejik Liderlik* [Yüksek lisans tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi]. Yök Tez.
- Uğurluoğlu, Ö. (2009). *Hastane yöneticilerinin stratejik liderlik özelliklerinin değerlendirilmesi* [Doktora tezi, Hacettepe Üniversitesi]. Yök Tez.

Ülker, M. (2009). *Okul Yöneticilerin Stratejik Liderlik Özelliklerine İlişkin Öğretmen Algıları* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Kocaeli Üniversitesi:

Walker, R. (2005). Putting life into educational research. In R. R. Sherman & R. B. Web (Eds.). *Qualitative research in education: Focus and Methods* (pp. 108-121). Routledge Falmer